

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МИТНЕ ПРАВО»**

Харків
2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ТА ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МИТНЕ ПРАВО»**

для студентів IV курсу заочної форми навчання
другого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня
галузі знань 08 «Право»
спеціалізації 081 «Право»

**Харків
2020**

Методичні матеріали для підготовки до практичних занять та виконання курсових робіт з навчальної дисципліни «Митне право» для студентів IV курсу заочної форми навчання другого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 08 «Право» спеціалізації 081 «Право» / уклад.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, М. Г. Шульга та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 50 с.

У к л а д а ч і: Битяк Ю. П.,
Гаращук В. М.,
Шульга М. Г.,
Зима О. Т.,
Соловйова О. М.,
Георгієвський Ю. В.,
Балакарева І. М.,
Белікова М. І.,
Шевчук О. М.

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2020

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття – одна з основних форм навчання. Проведення практичних занять із навчальної дисципліни “Митне право” має сприяти більш глибокому засвоєнню головних і найбільш важливих тем, набуттю вмінь виявляти тенденції, пов’язані з демократизацією суспільства й економічних реформ, нових ринкових відносин, інтегруванням України до світової економіки, а також формуванню практичних навичок роботи з нормативним матеріалом, спеціальною юридичною літературою, проведенню юридичного аналізу пропонованих обставин.

Під час вивчення дисципліни студенти мають опанувати основні категорії митного права, навчитися тлумачити конкретний зміст норм митного права та правильно їх застосовувати, знати джерела митного права та їх структуру, принципи виключної юрисдикції України на її митній території, виключну компетенцію митних органів України щодо здійснення митної справи, загальноприйняті в міжнародних відносинах системи класифікації та кодування товарів, специфічні митно-правові терміни, порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення і валюти через митний кордон, порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил.

До практичних занять кожен студент має самостійно підготувати письмові відповіді. Виконуючи окреме завдання, слід чітко визначити питання, на яке слід дати відповідь, які спірні правовідносини потребують з’ясування, якими правовими нормами вони регулюються, проаналізувати зміст норм, з огляду на окреслену в завданні ситуацію, щоб правильно їх застосувати, а також сформулювати висновок.

На практичних заняттях перевіряється рівень засвоєння студентами теорії митного права з відповідних питань, положень законодавства, а також вміння застосовувати на практиці. Обговорення питань відбувається у формі дискусії.

Відвідування практичних занять є обов’язковим. Сту-

дент, який не з'явився на практичні заняття або одержав за результатами занять незадовільну оцінку, допускається до складання заліку лише після відпрацювання практичних занять.

Зважаючи на численність нормативно-правових актів, що регламентують відносини в митній сфері, при вивченні навчальної дисципліни “Митне право” студентам пропонується використовувати інформаційний Інтернет-сайт: zakon.rada.gov.ua.

Список обов'язкової літератури

Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*, 1996. № 30. Ст. 141.

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175 (із змін та допов.).

Положення про Державну митну службу України: постановою Кабінету Міністрів України 06.05.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209>

Митне право України: навч. посіб. / за ред. В. В. Ченцова, Д. В. Приймаченка. 2-ге вид. Київ: Істина, 2008. 328 с.

Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Київ: Центр навч. літ. 2005. 696 с.

Ківалов С. В. На захисті національних інтересів держави. Митна справа. 2007. № 3. С. 3–6.

Ківалов С. В. Митна політика України: підручник. Одеса: Юрид. літ. 2001. 256 с.

Митний кодекс України: наук.-практ. коментар / А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Калюжний та ін. Київ: Правова єдність, 2008. 757 с.

Мазур А. В. Система митних органів України. *Проблеми законності*. 2000. № 43. С. 102–108.

Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами: монографія. Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. 332 с.

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. 100 с.

Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт.

кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.; за ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2012. 656 с.

Цаліна Д. С. Порядок митного оформлення товарів при їх переміщенні через митний кордон України: монографія. Харків: Факт, 2010. 176 с.

Брачук А. О. Реалізація принципу сприяння торгівлі у митному законодавстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса: Б. в., 2019. 22 с.

Сучасний стан та перспективи розвитку митних право-відносин в Україні: колект. монографія. / М-во освіти і науки України, Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро: Гельветика, 2018. 272 с.

Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.

Калініченко А. І. Систематизація митного законодавства: сутність та форми: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків: 2015. 19 с.

Переробка давальницької сировини: митне оформлення в контексті євроінтеграційних процесів. *Вісник. Офіційно про податки*. 2019. № 45/46. С. 46–49

Тлумачний митний словник-довідник. Одеса: ПЛАСКЕ ЗАТ, 2015. 592с.

Прокопенко В. В. Виконання митних формальностей при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту: монографія. Дніпро: Ун-т митної справи та фінансів. 2018. 336 с.

Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Додіна Є. В. Київ: центр учб. літ., 2019 р. 488 с.

Бойко В. М. Митне право України: навч. посіб. Київ: Правова єдність: Алерта, 2015. Т. 2. 2015. 618 с.

Бойко В. М. Митне право України: навч. посіб. Київ: Правова єдність: Алерта, 2015. Т. 1. 2015. 528 с.

Митна справа: підручник / М. І. Крупка та ін. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 572 с.

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Т е м а	Загальний обсяг	У тому числі		
			лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Загальні положення митної справи – 60 год

1	Державна митна справа і державна політика у сфері державної митної справи	10	-	-	10
2	Митне право України (поняття, предмет, метод). Системи митного законодавства. Джерела митного права. Митні правовідносини і митні правові норми	10	-	-	10
3	Організація митної справи. Митні органи України. Служба в митних органах	16	-	-	16
4	Митний контроль. Організація здійснення митного контролю. Заходи офіційного контролю. Митні режими. Класифікація митних режимів. Нормативно-правове забезпечення митних режимів	24	2	2	20

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Переміщення та пропуск товарів через митний кордон. Оформлення. Митні платежі. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил – 60 год

5	Митне оформлення. Декларування. Митна брокерська діяльність. Контрольні та дозвільні провадження в митній справі	8	-	-	8
1	2	3	4	5	6
6	Мито. Митний тариф України. Адміністрування митних платежів	8	-	-	8
7	Переміщення і пропуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Пропуск та оподаткування товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами	18	2	-	16
8	Адміністративна відповідальність за порушення митних правил. Провадження у справах про порушення митних правил	26	2	2	22
	Разом	120	6	4	110

3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Державна митна справа і державна політика у сфері державної митної справи

(для самостійного вивчення)

1. Державна митна справа України та принципи її здійснення.
2. Поняття та зміст державної політики у царині державної митної справи.
3. Митна територія та митний кордон України.

Нормативно-правові акти та література

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін та допов.)

Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: підручник. О. П. Гребельник. Київ: центр навч. літ., 2005. 696 с.

Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України: підручник. Одеса: Юрид. літ., 2001. 256 с.

Кормич Б. А. Митна політика та митна справа: поняття та співвідношення. *Митна справа*. 2000. № 6. С. 20–27.

Митна політика та митна безпека: концептуальне визначення та шляхи забезпечення: монографія / І. Г. Бережнюк, О. П. Гребельник та ін.; за заг. ред. П. В. Пашка. Київ: Знання, 2012. 238с.

Митне право України: навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Ченцова. Київ: Істина, 2007. 328 с.

Приймаченко Д. В. Митна політика держави ті її реалі-

закія митними органами: монографія. Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. 332с.

Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.

Тема 2. Митне право України (поняття, предмет та метод). Система митного законодавства. Джерела митного права. Митні правовідносини і митні правові норми

(для самостійного вивчення)

1. Предмет, метод і принципи митного права України.
2. Взаємозв'язок митного права з іншими галузями права.
3. Митні правовідносини.
4. Поняття митно-правової норми та її дія в часі і просторі.
5. Поняття та система джерел митного права.

**Нормативно-правові акти
та література**

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін. та допов.)

Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 25. Ст. 722.

Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців: Закон України від 15.05.03 р. № 755-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. № 25. Ст. 1172. (із змін. та допов.)

Про затвердження Порядку державної реєстрації (переєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів: постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.98 р. № 1388. *Офіційний вісник України*. 1998. № 36. Ст. 6 (із змін. та допов.)

Про затвердження Порядку надання складським об'єктам статусу «митний склад» та позбавлення такого статусу: наказ Міністерства фінансів України від 16.07.12 р. № 835. *Офіційний вісник України*. 2012. № 61. Ст. 2491.

Про затвердження Порядку подання та розгляду заяв, надання, зупинення дії, анулювання дозволів на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі та форми заяви на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі: наказ Міністерства фінансів України від 08.06.12 р. № 692. *Офіційний вісник України*. 2012. № 54. Ст. 2184.

Мазур А. В. Теоретичні та практичні аспекти нормування в митній системі України. *Митна справа*. 2001. № 5.

Митне право: навч.-метод. посіб. О. О. Кузьменко, Н. І. Блащук та ін. Ірпінь: НУД-ПСУ, 2012. 104 с.

Настюк В. Я. Норми митного права: теорія і практика застосування: монографія. Харків: Факт, 2003. 215 с.

Перепьолкін С. М. Міжнародно-правові аспекти митного співробітництва європейських держав: монографія. Дніпропетровськ: Академія митної служби України, 2008. 180 с.

Федотова І. О. Теоретичні аспекти визначення змісту та елементів правового статусу суб'єктів митних правовідносин. *Вісник Академії митної служби України*. 2012. № 1 (8). С. 7–14.

Шульга М. Г. Митні правові відносини. *Митна справа*. 2002. С. 53–56.

Шульга М. Г. Закони України в системі джерел митного права. *Право та управління: електрон. наук. фах. вид. / Нац. ун-т держ. податк. служби України*. Ірпінь, 2011. № 2. С. 435–441. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/prtup/2011_2/pdf/11smgdmp.pdf

Ченцов В. В. Порівняльний аналіз митного законодавства Європейського Союзу. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2012. Вип. 1 (7). URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Patp/2012_1

Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: колект. монографія. Ун-т митної справи та фінансів. Дніпро: Гельветика, 2018. 272 с.

Тема 3. Організація митної справи. Митні органи України. Служба в митних органах

(для самостійного вивчення)

1. Митна служба України
2. Системи митних органів України та їх правовий статус.
3. Служба в митних органах.
4. Міжнародне співробітництво з питань митної справи.

Нормативно-правові акти та література

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін та допов.)

Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна Київ: Центр учб. літ., 2019 р. 488 с.

Положення про Державну митну службу України: постановою Кабінету Міністрів України 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209>

Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2012. 656 с.

Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Київ: Центр навч. літ., 2005. 696 с.

Додін Е. В. Функции и формы деятельности таможенных органов. *Митна справа*. 2003. № 5. С. 7–22.

Ківалов С. В. Митна політика України: підручник. Оdesa: юрид. літ., 2001. 256 с.

Ківалов С. В. На захисті національних інтересів держави. *Митна справа*. 2007. № 3. С. 3–6.

Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами: монографія. Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. 332 с.

Шульга М. Г. Закони України в системі джерел митного

права. *Право та управління*: електр. наук. фах. вид. Ірпінь: Нац. ун-т держ. подат. служби України, 2011. № 2. С. 435–441.

Практичне заняття 1

Тема 4. Митний контроль. Організація здійснення митного контролю. Заходи офіційного контролю. Митні режими. Класифікація митних режимів. Нормативно-правове забезпечення митних режимів

Питання для обговорення

1. Поняття та мета митного контролю.
2. Види, принципи та функції митного контролю.
3. Суб'єкти, об'єкти і предмет митного контролю.
4. Організаційні заходи митного контролю.
5. Зони митного контролю. Режим зони митного контролю.
6. Заходи офіційного контролю.
7. Форми митного контролю.
8. Митні експертизи.
9. Повноваження посадових осіб митних органів щодо здійснення митного контролю.
10. Операції з товарами, що перебувають під митним контролем.
11. Система управління ризиками.
12. Митний режим: правова природа та поняття.
13. Класифікація митних режимів.
14. Види митних режимів. Загальні правила їх застосування.
15. Вибір та зміни митного режиму.
16. Відповідність характеру угоди митному режиму.
17. Митний статус товарів, що поміщуються у митний режим.

1. Громадянин України К., їдучи за кордон поїздом «Київ-Софія», під час митного контролю повідомив інспектора митниці про наявність у нього суми, еквівалентної 3 000 доларів США, але своєю поведінкою та знервованістю викликав сумнів у інспектора щодо правдивості такої інформації.

Чи може особа здійснювати усне декларування при переміщенні готівки через митний кордон України? Які дії інспектора? Що може бути визнано підставою для проведення особистого огляду? Чи є відмінності в процедурі проведення особистого огляду за Кодексом України про адміністративні правопорушення та Митним кодексом України?

2. Митними органами виявлено факти порушення ТОВ «Вест» вимог законодавства з питань державної митної справи. Наказом керівника цього органу призначено проведення виїзної документальної перевірки. Керівник ТОВ «Вест» оскаржив цей наказ до вищестоящего органу, посилаючись на те, що минулого місяця на його підприємстві вже проводилась митними органами перевірка, та постійні перевірки заважають нормальній роботі підприємства.

Назвіть види документальних перевірок. Який порядок проведення планових та позапланових виїзних перевірок? Яке рішення прийме вищестоящий орган за результатами розгляду скарги?

3. Громадянка України К., повернувшись із закордонної поїздки, у міжнародному аеропорту була піддана посадовими особами митного посту особистому огляду. Це викликало її неабияке обурення через те, що її підозрюють в тому, чого вона не вчиняла. Двоє митних працівників вихопили у К. сумку. Один з них витрушував все, що знаходиться в ній, на стіл, а другий в присутності всіх пасажирів здійснював пошук заборонених до ввезення предметів на тілі та одязі К. Застосування такої форми митного контролю результатів не дало – предметів правопорушення не виявлено. Митні працівники повернули громадянці К. всі її речі і дозволили пройти через митний кордон.

Розкрити зміст терміна «особистий огляд». Які підстави і порядок його застосування? Чи може громадянка К.

вимагати від посадових осіб митного органу відшкодування моральної шкоди в суді.

4. Під час здійснення митного контролю в супроводжуваному багажі гр. П. було виявлено речі, заборонені до ввезення в Україну. У поясненні гр. П. зазначив, що це багаж його знайомого і йому нічого не відомо про його зміст.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

5. Суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності акціонерним товариством «Славута» на виконання інвестиційного проєкту для власних потреб з-за кордону було ввезено 2 пасажирських автобуси.

На знання якого кола питань розраховане це завдання? Дайте визначення понять «зовнішньоекономічна діяльність», «митний режим». Які документи необхідно подати митному органу для митного оформлення даного вантажу? Які митні платежі будуть стягуватися в даному разі?

6. Українська фірма «Ранок» придбала в іноземного партнера за договором купівлі-продажу партію сигарет «Президент». Після ввезення в Україну через відсутність на рахунках фірми коштів для сплати належних платежів під час митного оформлення цього вантажу в режимі випуску у вільне використання фірма вирішила розмістити цей вантаж на митному складі в митному режимі митного складу для чого звернулася на митницю.

На які питання розраховане дане завдання? Розкрийте зміст митного режиму. Які дії інспектора митниці в цьому випадку?

7. За договором консигнації з іноземним партнером українська фірма «Слобожанщина» ввезла на митну територію України для подальшої реалізації телевізори іноземного виробництва та уклала договір з митним складом на зберігання цього вантажу. Після цього для оформлення товару в режим «митний склад» фірма «Слобожанщина» звернулася з декларацією до митниці. Інспектор митниці відмовив у митному оформленні.

На знання якого кола питань розраховане дане завдання? Чи правомірні дії інспектора митниці? Наведіть та обґрунтуйте підстави відмови в митному оформленні.

8. Під час інвентаризації в магазині безмитної торгівлі митницею виявлено недостачу товарів, що за документами були поміщені в митний режим безмитної торгівлі. Крім того, виявлено товари, строк придатності яких для споживання закінчився

На знання якого кола питань розраховане дане завдання? Якими мають бути дії митниці? Визначте умови перебування товарів у режимі «безмитної торгівлі».

9. Іноземна фірма з метою участі у Слобожанській виставці ввезла ювелірні вироби та розмістила їх у митний режим тимчасового ввезення. До закінчення строку тимчасового ввезення фірма звернулась до митниці з проханням розмістити ювелірні вироби в митний режим імпорту (випуску для вільного обігу).

На знання якого кола питань розраховане дане завдання? Визначте умови зміни режиму та умови режимів «тимчасового ввезення» та «імпорту».

Нормативно-правові акти та література

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін. та допов.)

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. С. 377. (із змін. та допов.)

Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14.01.2000 р. № 1393-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 12. Ст. 95. (із змін. та допов.)

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04. 2007 р. № 877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.

Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України: Закон України від 06.09.2018 р. № 2530.

Про затвердження Порядку відшкодування витрат, пов'язаних із залученням митними органами спеціалістів та експертів для участі в здійсненні митного контролю, та у справі про порушення митних правил: постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 574. *Офіційний вісник України*. 2003. № 17. Ст. 767.

Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 450. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1545.

Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації: постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 р. № 364 (із змін. та допов.)

Про затвердження Порядку створення зон митного контролю: наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 583. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2270.

Про затвердження Порядку взаємодії митних органів із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акта про взяття проб (зразків) товарів: наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 654. *Офіційний вісник України*. 2012. № 63. Ст. 2586.

Про затвердження Інструкції з організації митного контролю та митного оформлення міжнародних експрес-відправлень, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України: наказ Державної митної служби України від 03.09.2007 р. № 728. *Офіційний вісник України*. 2007. № 72. Ст. 2713.

Про затвердження Порядку оформлення результатів проведення митними органами перевірок: наказ Міністерства фінансів України від 21.03.2012 р. № 377. *Офіційний вісник України*. 2012 № 37. Ст. 1386.

Про затвердження Правил митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України: наказ Державної митної служби України від 17.11.2005 р. № 1118. *Офіційний вісник України*. 2005. № 48. Ст. 3028.

Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: постанова Правління Національного банку України від 27.05.2008 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430.

Коваль Н. О. Особливості митного контролю за переміщенням через митний кордон України гуманітарної допомоги. *Митна справа*. 2013. № 6. С. 114–124.

Месеча І. Вдосконалення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням електронної митної декларації. *Вісник Міністерства доходів і зборів України*. 2014. № 1. С. 56–57.

Ніканорова О. В. Особливості правовідносин, що пов'язані зі здійсненням контролю. *Митна справа*. 2013. № 6. С. 132–139.

Оскарження дій митних органів при здійсненні контролю за ввезенням товарів на митну територію України. *Вісник Податкової служби України*. 2013. № 17, 18. С. 66–68.

Панфілова О. Є. Особливості митного контролю та митного оформлення товарів, щодо яких застосовуються захисні заходи. *Митна справа*. 2013. № 2. С. 48–54.

Шевчук О. М. Митний контроль лікарських наркотичних засобів: монографія. Харків: Право, 2013. 232 с.

Шершун А. А. Митні правила в Україні: підручник. Харків: Факт, 2013. 512 с.

Дубініна А. А., Сорокіна С. В. Митна справа: підручник. Київ: Центр учб. літ. 2010. 320 с.

Нападистий О. Митний режим в Україні та його види. *Право України*. 2000. № 7. С. 70–73.

Шульга М. Г. Митний режим: основи правового регулюван-

ня. *Вісник Національного університету “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”*. Серія: Економічна теорія та право. 2013. № 4.

Шульга М. Г. Переміщення і пропуск товарів через митний кордон України. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/prtup/2011_2/pdf/11smgdmpr.pdf

Назарова Я. Б. Правове регулювання митних режимів тимчасового ввезення та тимчасового вивезення: монографія / за наук. ред. М. Г. Шульги. Харків: Оберіг, 2017. 164 с.

Чуприна О. В. Правове регулювання митних режимів переробки: монографія / за заг. ред. М. Г. Шульги. Харків: Оберіг, 2016. 168 с.

Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.

Калініченко А. І. Систематизація митного законодавства: сутність та форми: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків; 2015. 19 с.

Несторишен І., Туржанський В., Бережнюк І. Переробка давальницької сировини: митне оформлення в контексті євроінтеграційних процесів. *Вісник. Офіційно про податки*. 2019. № 45/46. С. 46–49.

Бойко В. М. Митне право України: навч. посіб. Київ: Правова єдність; Алерта, 2015. Т. 2. 2015. 618 с.

Бойко В. М. Митне право України: навч. посіб. Київ: Правова єдність; Алерта, 2015. Т. 1. 2015. 528 с.

Митна справа: підручник. М. І. Крупка та ін. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 572 с.

Тема 5. Митне оформлення. Декларування. Митна брокерська діяльність. Контрольні та дозвільні проводження в митній справі

(для самостійного вивчення)

1. Поняття і значення митного оформлення.
2. Загальні умови митного оформлення.
3. Мета, місце і час здійснення митного оформлення.

4. Поняття, форми та види декларування.
5. Митна декларація. Види митних декларацій
6. Правовий статус декларанта.
7. Митна брокерська діяльність.
8. Агент з митного оформлення.

Нормативно - правові акти
та література

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін. та допов.).

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. С. 377. (із змін. та допов.)

Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Киотська Конвенція) від 18.05.1973 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643

Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 р.): Закон України від 15.07.1994. р. *Офіційний вісник України*. 1994. № 33. Ст. 307.

Про транзит вантажів: Закон України від 20.10.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 51. Ст. 446.

Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 450. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1545.

Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників товарів, що переміщуються ними: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1546.

Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 614. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 1206.

Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: наказ Мі-

ністерства фінансів України від 31.08.2012 р. № 651. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2629.

Митний кодекс України: наук.-практ. коментар / А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Калюжний та ін. Київ: Правова єдність, 2008. 757 с.

Нападистий О. Г. Митний режим в Україні та його види. *Право України*. 2000. № 7. С. 70–73.

Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна. Київ: Центр учб. літ., 2019. 488 с.

Сандровський К. К. Международное таможенное право: учебник. Київ: Знання, КОО, 2000. 461 с.

Сандровський К. К. Таможенное право в Украине: учеб. пособие для студентов юрид. вузов и фак-ов. Киев: Вентури, 2000. 208 с.

Цаліна Д. С. Порядок митного оформлення товарів при їх переміщенні через митний кордон України: монографія. Харків: Факт, 2010. 176 с.

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. 100 с.

Шульга М. Г. Правовий механізм митного оформлення переміщення товарів URL: http://nauka.juracademy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/1.2013/Shulga.pdf

Шульга М. Г. Митний режим: основи правового регулювання. *Вісник Національного університету “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”*. Серія: Економічна теорія та право. 2013. № 4.

Шершун А. А. Митне оформлення товарів та транспортних засобів: навч.-метод. посіб. Київ, 2007. 592 с.

Тема 6. Мито. Митний тариф України. Адміністрування митних платежів

(для самостійного вивчення)

1. Поняття, значення та види митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Мито та його види. Ставки мита.
3. Тарифні пільги (тарифні преференції).

4. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД).

5. Митна вартість товарів та методи її визачення.

6. Митні платежі. Способи забезпечення сплати митних платежів.

Нормативно-правові акти та література

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін та допов.)

Митний тариф України: затверджено Законом України «Про Митний тариф» від 19.09.2013 р. № 584-VII. *Офіційний вісник України*. 2013. № 84. Т. 1. Ст. 3107.

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Офіційний вісник України*. 2010. № 92. Т. 1. Ст. 3248.

Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами: наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 581. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2268.

Про затвердження Змін до Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами: наказ Міністерства фінансів України від 12.01.2015 р. № 2. *Офіційний вісник України*. 2015. № 2. Ст. 328.

Про затвердження Порядку ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України 21.05.2012 р. № 428. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1523.

Тема 7. Переміщення і пропуск товарів і транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Пропуск та оподаткування товарів, які переміщуються (пересилаються) через митний кордон України

(для самостійного вивчення)

1. Загальні принципи переміщення і пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон.

2. Заборони та обмеження на ввезення (вивезення) товарів і транспортних засобів комерційного призначення.

3. Особливості правового регулювання переміщення окремих видів товарів (гуманітарна допомога; підакцизні товари; культурні цінності; товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності; технічна допомога; іноземні інвестиції). Експортний контроль.

4. Митні формальності.

5. Нетарифне регулювання.

6. Порядок та умови переміщення громадянами товарів через митний кордон.

7. Переміщення (пересилання) особистих речей.

8. Пересилання громадянами товарів через митний кордон у міжнародних поштових та експрес-відправленнях.

9. Пропуск та оподаткування товарів, які вивозяться (пересилаються) громадянами за межі митної території України.

10. Пропуск та оподаткування товарів, які ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України.

11. Переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України.

Нормативно-правові акти та література

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін та допов.).

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. №959-ХІІ. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. С. 377. (із змін та допов.)

Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Київська Конвенція) від 18.05.1973 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643.

Про затвердження переліку пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України № 435 від 21.05.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1530.

Про затвердження переліку товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається: постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2012 р. № 468. *Офіційний вісник України*. 2012. № 41. Ст. 1579.

Про затвердження переліку товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 436. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1531.

Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України лікарських засобів та спеціального дитячого харчування: постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. № 458. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1552.

Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України харчових продуктів для власного споживання: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 434. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1529.

Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: інструкція, затв. постановою Правління Нацбанку України від 27.05.2008 р. № 148. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430 (із змін. та допов.).

Про порядок вивезення (пересилання) за межі митної території України громадянами дорогоцінних металів (за винятком банківських металів, пам'ятних та ювілейних монет України із дорогоцінних металів), дорогоцінного каміння та виробів з них, а також культурних цінностей з метою відчуження: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 448. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1543.

Про порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення: поста-

нова Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 р. № 1807. *Офіційний вісник України*. 2003. № 48. Ст. 2506.

Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 614. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 1206.

Про внесення зміни до Інструкції про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: постанова Нацбанку України від 25.07.2012 р. № 312. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2625.

Про затвердження Порядку обліку осіб, які здійснюють операції з товарами: наказ Міністерства фінансів України від 15.06.2015 р. № 552.

Про затвердження переліку товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається: постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2012 р. № 468. *Офіційний вісник України*. 2012. № 41. Ст. 1579.

Про затвердження переліку товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 436. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1531.

Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами: наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 581. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2268.

Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України лікарських засобів та спеціального дитячого харчування: постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. № 458. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1552.

Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України харчових продуктів для власного споживання: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 434. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1529.

Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: інструкція, затв. постановою Правління Нацбанку України від 27.05.2008 р. № 148. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430 (із змін. та допов.).

Про порядок вивезення (пересилання) за межі митної території України громадянами дорогоцінних металів (за винятком банківських металів, пам'ятних та ювілейних монет України із дорогоцінних металів), дорогоцінного каміння та виробів з них, а також культурних цінностей з метою відчуження: постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 448. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1543.

Шульга М. Г. Переміщення і пропуск товарів через митний кордон України. URL: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/prtup/2011_2/pdf/11smgdm.pdf.

Mariya G. Shul'ha, Anatoliy V. Mazur, Yuriy V. Neorhievkuu. Legal regulation of medicinal products: European standards and national practice. *Wiadomosci Lekarskie*. 2019.

Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.

Тлумачний митний словник-довідник. Одеса. ПЛАСКЕ ЗАТ. 2015. 592 с.

Заяц В. В. Митний контроль товарів, що містять об'єкт права інтелектуальної власності. *Митна безпека*: наук.-практ. журн. 2018. № 2.

Прокопенко В. В. Виконання митних формальностей при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту: монографія. Дніпро: Ун-т митної справи та фінансів, 2018. 336 с.

Дмитренко Е. С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави. *Митна справа*. № 1. 2013. С. 22–30.

Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна. Київ: Центр учб. літ., 2019. 488 с.

Практичне заняття 2

Тема 8. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил. Порядок провадження у справах про порушення митних правил

Питання для обговорення

1. Поняття “порушення митних правил”.
2. Склад порушення митних правил.
3. Види стягнень за порушення митних правил.
4. Види порушень митних правил і відповідальність за такі порушення.
5. Провадження у справах про порушення митних правил.
6. Процесуальні дії у справах про порушення митних правил.
7. Постанови у справі про порушення митних правил.
8. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил. Підстави для скасування або зміни постанов про накладення стягнення за порушення митних правил.
9. Компромiс у справі про порушення митних правил.

1. Громадянин С., який проходив через зону спрощеного митного контролю (зелений коридор) митного посту в аеропорту, був зупинений працівниками митниці. Під час особистого огляду при ньому було виявлено іноземну валюту в сумі 15 000 доларів США. Громадянин С. дав пояснення, що зазначену валюту він не приховував, однак не задекларував, оскільки працівники митниці у нього не питали про її наявність. Постановою начальника митниці на громадянина С. було накладено штраф у розмірі 1 700 грн та конфісковано зазначену валюту. Громадянин С. оскаржив постанову начальника митниці до суду.

Розгляньте цю справу, визначте законність дій її учасників. Яке рішення повинен прийняти суд?

2. Громадянин Г., який обіймав посаду генерального директора Українсько-німецького спільного підприємства «Харків-Треїдинг», 15 березня 2019 року при переміщенні товарів через митний кордон України, заповнюючи митну декларацію, у графі «Вантажні місця та опис товару» вказав, що він перевозить горілку «Бору-оранж» у пляшках ємністю 0,75 л кількістю 84 шт. та горілку «Бору-цитрус» у пляшках ємністю 0,75 л кількістю 84 шт. Однак при огляді автомобіля «КамАЗ», яким перевозився задекларований товар, інспектор митниці встановив,

що горілка «Бору-оранж» бутильована в пляшках ємністю 1 л кількістю 84 шт. та горілка «Бору-цитрус» – ємністю 1 л кількістю 84 шт. Громадянин Г. стверджував, що помилка допущена не ним, а агентом з митного оформлення, тож підстав для притягнення його до відповідальності немає. Також він наполягав на тому, що помилка суто автоматична, оскільки митна вартість товару була розрахована виходячи з ціни пляшки ємністю 1 л, а отже, митні платежі було сплачено у повному обсязі.

Чи підлягає громадянин Г. відповідальності? Відповідь обґрунтуйте.

3. Під час митного контролю ручної поклажі та автомобіля, що рухався через зону спрощеного контролю під керуванням громадянина Л., 16 листопада 2019 року було виявлено не заявлені при усному опитуванні і не вказані у митній декларації цигарки (440 пачок на загальну суму 22 000 грн), які правопорушник приховував від митного контролю з використанням конструктивних особливостей автомобіля. Постановою суду від 1 грудня 2019 року гр. Л. визнано винним у порушенні митних правил та накладено стягнення у вигляді конфіскації предметів правопорушення – 440 пачок цигарок на суму 22 000 грн і автомобіля вартістю 350 тис. грн, у якому Л. переміщував цей товар.

Дайте юридичну оцінку ситуації та визначте законність постанови суду.

Нормативно-правові акти та література

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175 (із змін. та допов.).

Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил: наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 652. *Офіційний вісник України*. 2012. № 50. С. 2009.

Про затвердження Типової мирової угоди про припинення провадження у справі про порушення митних правил: наказ

Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 607. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 2105.

Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: інструкція, затв. постановою Правління Нацбанку України від 27.05.2008 р. № 148. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430 (із змін.).

Кодекс України про адміністративні правопорушення
URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10

Зименко А.В. Митне право: аспекти провадження у справах про порушення митних правил: навч. посіб. Харків: Право, 2010. 160 с.

Хачатуров Е. Б. Митне оформлення у суднобудівній галузі України: теоретико-методологічні засади та адміністративно-правове забезпечення: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2017. 45 с.

Дуженко С. А. Провадження у справах про порушення митних правил: монографія / за заг. ред. М. Г. Шульги. Харків: Оберіг, 2017. 170 с.

Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна. Київ: Центр учб. літ., 2019. 488 с.

Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гарашук, В. В. Богущкий та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2012. 656 с.

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. 100 с.

Адміністративна відповідальність за порушення митних правил: навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Ченцова. Київ: Устина. 2010. 208 с.

Дмитренко Є. С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави. *Митна справа*. 2013. № 1. С. 22–30.

4. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО КУРСОВИХ РОБІТ

Курсова робота – досить важлива форма самостійного дослідження, що сприяє якнайглибшому вивченню студентом відповідної теми. Підготовка до її виконання повинна починатися з опрацювання рекомендованої літератури, інших публікацій з питань, що розглядаються.

Курсова робота виконується і захищається по одній із запропонованих тем (за вибором студента) з урахуванням таких основних вимог.

Головну увагу належить зосередити на осмисленні теоретичних і практичних питань, їх аналізі з огляду обраної теми, щоб створити підґрунтя для розробки власних рекомендацій та викладення висновків. Неприпустиме використання в курсовій роботі скасованих нормативних актів, а також відхилення від теми, яку слід повністю розкрити, висвітлити кожне питання плану. Виклад має бути послідовним, логічним, з розмежуванням на питання.

Важливо коректно і аргументовано використовувати матеріал джерел. Обов'язково має бути посилання при кожному зверненні у вигляді цитати чи вільного (але не викривленого) переказу й у квадратних дужках вказано номер джерела у списку використаної літератури та сторінка. Список використаної літератури, нормативних та інших матеріалів складається у відповідній послідовності та розміщується після основного тексту:

На титульній сторінці слід зазначити тему, прізвище, ім'я та по батькові виконавця, факультет, курс, групу; сторінки з полями пронумерувати. На першій сторінці викласти план розкриття теми.

Наприкінці роботи слід зазначити дату виконання і поставити особистий підпис. Робота повинна відповідати вимо-

гам, встановленим у Положенні про порядок підготовки, подання, обліку, захисту та зберігання курсових робіт (затверджено наказом ректора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого № 70-с від 14 лютого 2013 р.).

До всіх тем курсових робіт рекомендовано таку літературу:

Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*, 1996. № 30. Ст. 141.

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175 (із змін. та допов.).

Положення про Державну митну службу України: постановою Кабінету Міністрів України 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209>

Митне право України: навч. посіб. / за ред. В. В. Ченцова, Д. В. Приймаченка. 2-ге вид. Київ: Істина, 2008. 328 с.

Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Київ: Центр навч. літ. 2005. 696 с.

Ківалов С. В. На захисті національних інтересів держави. *Митна справа*. 2007. № 3. С. 3–6.

Ківалов С. В. Митна політика України: підручник. Одеса: Юрид. літ. 2001. 256 с.

Митний кодекс України: наук.-практ. коментар. / А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Каложний та ін. Київ: Правова єдність, 2008. 757 с.

Мазур А. В. Система митних органів України. *Проблеми законності*. 2000. № 43. С. 102–108.

Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами: монографія. Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. 332 с.

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. 100 с.

Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гарашук, В. В. Богущкий та ін.; за ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2012. 656 с.

Цаліна Д. С. Порядок митного оформлення товарів при їх переміщенні через митний кордон України: монографія. Харків: Факт, 2010. 176 с.

Брачук А. О. Реалізація принципу сприяння торгівлі у митному законодавстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса: Б. в., 2019. 22 с.

Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: кол. монографія / М-во освіти і науки України, Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро: Гельветика, 2018. 272 с.

Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.

Калініченко А. І. Систематизація митного законодавства: сутність та форми: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків; 2015. 19 с.

Переробка давальницької сировини: митне оформлення в контексті євроінтеграційних процесів. *Вісник. Офіційно про податки*. 2019. № 45/46. С. 46–49.

Тлумачний митний словник-довідник. Одеса: ПЛАСКЕ ЗАТ, 2015. 592 с.

Прокопенко В. В. Виконання митних формальностей при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту: монографія. Дніпро: Ун-т митної справи та фінансів. 2018. 336 с.

Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна Київ: Центр учб. літ., 2019. 488 с.

Бойко В. М. Митне право України: навч. посіб. Київ: Правова єдність; Алерта, 2015. Т. 2. 2015. 618 с.

Бойко В. М. Митне право України: навч. посіб. Київ: Правова єдність; Алерта, 2015. Т. 1. 2015. 528 с.

Митна справа: підручник / М. І. Крупка та ін. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 572 с.

5. ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Т е м а 1. Митна справа і митна політика України та їх правове забезпечення

П л а н

1. Митна справа як складова зовнішньоекономічної і зовнішньополітичної діяльності України.

2. Митна політика. Принципи митного регулювання.

3. Система митних органів України та їх правовий статус.

Розкриваючи дану тему, насамперед необхідно з'ясувати і розкрити поняття “митна справа” та “митна політика”, виявити їх спільні риси. Поряд із загальною характеристикою митної справи важливо визначити терміни: “митна територія”, “митний кордон”, “митне законодавство”.

Відповідь на друге питання потребує викладення матеріалу щодо мети, завдань та характеру митної політики України, а також її співвідношення з митним законодавством. Зокрема, необхідно проілюструвати спрямованість цієї політики на реалізацію і захист внутрішніх та зовнішньоекономічних інтересів, щоб досягти здійснення політичних, соціально-економічних перетворень за умов формування та розвитку ринкових відносин.

Підкреслюючи роль держави у керівництві митною справою, у третьому питанні рекомендуємо охарактеризувати структуру та організацію діяльності органів виконавчої влади, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері державної митної служби України. Слід виявити їх функціональну та організаційну спільність, єдність цілей та завдань, взаємодію зі службою охорони державного кордону та правоохоронними органами.

Характеристика чинного законодавства, що регулює митну справу в Україні, визначення його статусу, зважаючи на різноманітні чинники та умови (політичні, економічні, соціальні та ін.), – важлива частина курсової роботи.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний віс-*

ник України. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін. та допов.)

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. С. 377. (із змін. та допов.)

Положення про Державну Митну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209>

Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2012. 656 с.

Гребельник О. П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: підручник. Київ: Центр навч. літ., 2005. 696 с.

Додин Е. В. Функции и формы деятельности таможенных органов. *Митна справа*. 2003. № 5. С. 7–22.

Ківалов С. В., Кормич Б. А. Митна політика України: підручник. Одеса: Юрид. літ., 2001. 256 с.

Ківалов С. В. На захисті національних інтересів держави. *Митна справа*. 2007. № 3. С. 3–6.

Митний кодекс України: наук.-практ. коментар. А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Калюжний та ін. Київ: *Правова єдність*, 2008. 757 с.

Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами: монографія. Дніпропетровськ: АМСУ, 2006. 332 с.

Шульга М. Г. Закони України в системі джерел митного права. *Право та управління: електрон. наук. фах. вид.* Ірпінь: 2011. № 2. С. 435–441. URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/prtup/2011_2/pdf/11smgdmp.pdf

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. 100 с.

Т е м а 2. Організація здійснення митного контролю

П л а н

33

1. Поняття, мета, форми та методи митного контролю.
2. Зони митного контролю.
3. Права посадових осіб митних органів щодо здійснення митного контролю. Особливі процедури митного контролю.

Відповідаючи на перше питання, слід розкрити мету митного контролю, його форми та методи, особливості. При цьому треба зважати, що митні органи самостійно визначають форми та обсяги контролю, які мають бути достатніми для забезпечення дотримання приписів актів законодавства України та положень міжнародних угод. Необхідно показати, як встановлюються: термін перебування товарів і транспортних засобів під митним контролем (початок та завершення), строки їх пред'явлення митним органам, а також документи і відомості, що зобов'язані подавати митним органам особи, які переміщують товари і транспортні засоби.

При розгляді другого питання слід зазначити, де створюються зони митного контролю, хто приймає рішення про це і визначає конкретні місця їх розташування, забезпечує законність та правопорядок у цих зонах; яка встановлена відповідальність за порушення режиму зони митного контролю.

Відповідаючи на третє питання, необхідно розкрити повноваження митних органів України щодо здійснення митного контролю, застосування примусових заходів до його порушників, приділити увагу такій винятковій формі митного контролю, як особистий огляд, акцентуючи при цьому, що згідно з міжнародно-правовими актами, що стосуються прав людини, і Конституцією України особиста недоторканність є невід'ємним правом кожного. Необхідно приділити увагу можливості використання технічних та спеціальних засобів для здійснення митного контролю.

Обов'язково слід висвітлити матеріал стосовно звільнення від окремих форм митного контролю та звільнення від митного огляду. Необхідно дати характеристику спрощеному митному контролю, який застосовується в спеціально обладна-

них зонах (коридорах). Слід зважити на те, що розрізняють митний контроль товарів і транспортних засобів. Митний контроль товарів дає змогу розрізнити контроль імпорتنих (що ввозяться), експортних (що вивозяться) та транзитних товарів. Митний контроль транспортних засобів залежно від їх виду поділяється на контроль морських, річкових суден, залізничного транспорту, автотранспортних засобів, повітряних суден.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в
т а л і т е р а т у р и

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін. та допов.)

Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 29. С. 377. (із змін. та допов.)

Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14.01.2000 р. № 1393-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 12. Ст. 95. (із змін. та допов.)

Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04. 2007 р. № 877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.

Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України: Закон України від 06.09.2018 р. № 2530.

Про затвердження Порядку відшкодування витрат, пов'язаних із залученням митними органами спеціалістів та експертів для участі в здійсненні митного контролю, та у справі про порушення митних правил: постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 574. *Офіційний вісник України*. 2003. № 17. Ст. 767.

Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 450. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1545.

Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації: постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 р. № 364 (із змін. та допов.)

Про затвердження Порядку створення зон митного контролю: наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 583. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2270.

Про затвердження Порядку взаємодії митних органів із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи при проведенні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акта про взяття проб (зразків) товарів: наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 654: *Офіційний вісник України*. 2012. № 63. Ст. 2586.

Про затвердження Інструкції з організації митного контролю та митного оформлення міжнародних експрес-відправлень, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України: наказ Державної митної служби України від 03.09.2007 р. № 728. *Офіційний вісник України*. 2007. № 72. Ст. 2713.

Про затвердження Порядку оформлення результатів проведення митними органами перевірок: наказ Міністерства фінансів України від 21.03.2012 № 377. *Офіційний вісник України*. 2012. № 37. Ст. 1386.

Про затвердження Правил митного контролю та митного оформлення транспортних засобів, що переміщуються громадянами через митний кордон України: наказ Державної митної служби України від 17.11.2005 р. № 1118. *Офіційний вісник України*. 2005. № 48. Ст. 3028.

Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: постанова Правління Національного банку України від 27.05.2008. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430.

Коваль Н. О. Особливості митного контролю за переміщенням через митний кордон України гуманітарної допомоги. *Митна справа*. 2013. № 6. С. 114–124.

Месеча І. Вдосконалення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням електронної митної декларації. *Вісник Міністерства доходів і зборів України*. 2014. № 1. С. 56–57.

Ніканорова О. В. Особливості правовідносин, що пов'язані зі здійсненням контролю. *Митна справа*. 2013. № 6. С. 132–139.

Оскарження дій митних органів при здійсненні контролю за ввезенням товарів на митну територію України. *Вісник Податкової служби України*. 2013. № 17–18. С. 66–68.

Панфілова О. Є. Особливості митного контролю та митного оформлення товарів, щодо яких застосовуються захисні заходи. *Митна справа*. 2013. № 2. С. 48–54.

Шевчук О. М. Митний контроль лікарських наркотичних засобів: монографія. Харків: Право, 2013. 232с.

Шершун А. А. Митні правила в Україні: підручник. Харків: Факт, 2013. 512 с.

Дубініна А. А., Сорокіна С. В. Митна справа: підручник. Київ: Центр учб. літ. 2010. 320 с.

Т е м а 3. Митне оформлення

П л а н

1. Поняття, значення, загальні умови митного оформлення.
2. Декларування товарів і транспортних засобів. Митна декларація та її види. Правовий статус декларанта.
3. Митна брокерська діяльність.

Розкриваючи перше питання, слід навести дефініцію поняття “митне оформлення”, розкрити його значення, з'ясувати порядок (початок і закінчення). Треба звернути увагу на обов'язки митного органу щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення.

Відповідь на друге питання передбачає, що студент по-

винен указати, в яких випадках підлягають декларуванню товари і транспортні засоби, від чого залежить форма декларування, які відомості і коли подаються в митні органи, який встановлено загальний порядок декларування товарів та інших предметів.

Висвітлюючи третє питання, доцільно зазначити, хто має право надавати послуги з декларування, вказати обов'язки, права та відповідальність митного брокера та агента з митного оформлення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін та допов.)

Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур (Київська Конвенція) від 18.05.1973 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643

Положення про митні декларації: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 450. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1545.

Про затвердження переліку пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України № 435 від 21.05.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1530.

Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 614. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 1206.

Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: наказ Міністерства фінансів України від 31.08.2012 р. № 651. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2629.

Про затвердження Порядку справляння митних плате-

жів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами: наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 581. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2268.

Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 631. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2627.

Про затвердження форми декларації митної вартості та правил її заповнення: наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 р. № 599. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 2104.

Про Концепцію інтегрування системоутворюючих компонентів технічних та спеціальних засобів митного контролю з автоматизованою системою митного оформлення Держмитслужби України: наказ Державної митної служби України від 28.03.2012 р. № 191 URL: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>

Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 р.): Закон України від 15.07.1994. р. *Офіційний вісник України*. 1994. № 33. Ст. 307.

Дьомін Ю. М. Поняття та місце митного контролю в системі функцій Української держави. *Право України*. 2003. № 8. С. 40–44.

Ківалов С. В. Митна політика України: підручник. Одеса: Юрид. літ., 2001. 256 с.

Коментар до Митного кодексу України / за ред. П. В. Пашка, М. М. Каленського. Київ: Юстініан, 2004. 736 с.

Митна справа: словник-довідник. Харків: Кн. рекламне агентство «РА», 2000. 320 с.

Митний кодекс України: наук.-практ. коментар / А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Каложний та ін. Київ: Правова єдність, 2008. 757с.

Сандровский К. К. Международное таможенное право: учебник. Киев: Тов. «Знання», КОО, 2000. 461 с.

Сандровский К. К. Таможенное право в Украине: учеб. пособие для студентов юрид. вузов и фак-ов. Киев: Вентури, 2000. 208 с.

Цаліна Д. С. Порядок митного оформлення товарів при їх переміщенні через митний кордон України: монографія. Харків: Факт, 2010. 176 с.

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України. 2005. 100 с.

Шульга М. Г. Правовий механізм митного оформлення переміщення товарів URL: http://nauka.juracademy.kharkov.ua/download/el_zbirnik/1.2013/Shulga.pdf

Т е м а 4. Переміщення та пропуск через митний кордон України товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Митні режими

П л а н

1. Основні принципи переміщення і пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України.
2. Митний режим щодо товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України.
3. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами.

Відповідь на перше питання потребує визначення правових основ переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, окреслення основних принципів переміщення та розкриття їх змісту. Також необхідно з'ясувати встановлені чинним законодавством України заборони та обмеження щодо переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України.

Розкриваючи друге питання, слід мати на увазі, що переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України відбувається згідно з митними режимами. З огляду на

це треба визначити їх поняття, зміст та види, передбачені чинним митним законодавством, а також охарактеризувати основні умови їх застосування.

Висвітлюючи третє питання, необхідно розглянути умови ввезення, вивезення (пересилання) громадянами товарів. (Переміщення)пересилання) особистих речей.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175. (із змін та допов.).

Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників товарів, що переміщуються ними: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 451. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1546.

Про внесення зміни до Інструкції про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: постанова Нацбанку України від 25.07.2012 р. № 312. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2625.

Про затвердження переліку пунктів пропуску через державний кордон, в яких здійснюється переміщення товарів через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 435. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1530.

Про затвердження переліку товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається: постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2012 р. № 468. *Офіційний вісник України*. 2012. № 41. Ст. 1579.

Про затвердження переліку товарів, на які встановлено обмеження щодо переміщення через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 436. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1531.

Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадян

нами: наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 581. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2268.

Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України лікарських засобів та спеціального дитячого харчування: постанова Кабінету Міністрів України від 23.05.2012 р. № 458. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1552.

Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України харчових продуктів для власного споживання: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 434. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1529.

Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: інструкція, затв. постановою Правління Нацбанку України від 27.05.2008 р. № 148. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430 (із змін. та допов.).

Про порядок вивезення (пересилання) за межі митної території України громадянами дорогоцінних металів (за винятком банківських металів, пам'ятних та ювілейних монет України із дорогоцінних металів), дорогоцінного каміння та виробів з них, а також культурних цінностей з метою відчуження: постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 448. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1543.

Про порядок здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів військового призначення: постанова Кабінету Міністрів України від 20.11.2003 р. № 1807. *Офіційний вісник України*. 2003. № 48. Ст. 2506.

Про транзит вантажів: Закон України від 20.10.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 51. Ст. 446.

Митний кодекс України: наук.-практ. коментар / А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Калюжний та ін. Київ: Правова єдність, 2008. 757 с.

Нападистий О. Г. Митний режим в Україні та його види. *Право України*. 2000. № 7. С. 70–73.

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. / Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. 100 с.

Шульга М. Г. Митний режим: основи правового регу-

лювання. *Вісник Національного ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого»*. Серія: *Економічна теорія та право*. 2013. № 4. С.

Шульга М. Г. Переміщення і пропуск товарів через митний кордон України URL: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/prtup/2011_2/pdf/11smgdm.pdf

Т е м а 5. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил

П л а н

1. Поняття та загальна характеристика порушення митних правил як одного з видів адміністративних правопорушень. Види адміністративних стягнень.

2. Види порушень митних правил.

3. Провадження у справах про порушення митних правил.

Розкриваючи перше питання, необхідно визначити поняття “порушення митних правил як один із видів адміністративних правопорушень”, а також його склад. Потрібно розглянути види стягнень, передбачені чинним митним законодавством України за порушення митних правил, а також охарактеризувати окремі їх види. При цьому доцільно звернути увагу на особливості застосування конфіскації як виду стягнення за порушення митних правил.

При висвітленні другого питання повинна бути надана класифікація порушень митних правил відповідно до чинного законодавства України та характеристика окремих їх видів.

Розглядаючи останнє питання, необхідно враховувати, що провадження у справах про порушення митних правил здійснюється відповідно до положень Митного кодексу України, а в частині, що не регулюється ним, – відповідно до законодавства України про адміністративні правопорушення. З огляду на це слід розкрити такі аспекти даного питання: порядок складання протоколу; порядок застосування заходів забезпечення прова-

дження у справі про порушення митних правил (адміністративного затримання, опитування осіб, витребування документів, проведення митних обстежень, вилучення предметів та документів тощо); підвідомчість справ про порушення митних правил; місце та строк розгляду справи; строки накладення адміністративних стягнень; види постанов та їх зміст; порядок оскарження постанови про накладення адміністративного стягнення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Митний кодекс України від 13.03.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 32. Ст. 1175 (із змін та допов.).

Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил: наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 652. *Офіційний вісник України*. 2012. № 50. С. 2009.

Про затвердження Типової мирової угоди про припинення провадження у справі про порушення митних правил: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 607. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 2105.

Про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України: інструкція, затв. постановою Правління Нацбанку України від 27.05.2008 р. № 148. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430 (із змін.).

Кодекс України про адміністративні правопорушення
URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10

Зименко А. В. Митне право: аспекти провадження у справах про порушення митних правил: навч. посіб. Харків: Право, 2010. 160 с.

Хачатуров Е. Б. Митне оформлення у суднобудівній галузі України: теоретико-методологічні засади та адміністративно-правове забезпечення: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Київ: 2017. 45 с.

Дуженко С. А. Провадження у справах про порушення митних правил: монографія / за заг. ред. М. Г. Шульги. Харків: Оберіг, 2017. 170 с.

Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна. Київ: Центр учб. літ., 2019 р. 488 с.

Адміністративне право: підручник. / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2012. 656 с.

Шульга М. Г. Митне право України: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005. 100 с.

Адміністративна відповідальність за порушення митних правил: навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Ченцова. Київ: Істина. 2010. 208 с.

Дмитренко Є. С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави. *Митна справа*. 2013. № 1. С. 22–30.

5. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

1. Поняття та предмет митного права.
2. Система митного права. Джерела митного права.
3. Поняття митних правовідносин.
4. Поняття та структура митно-правової норми.
5. Митний кордон та митна територія.
6. Державна митна справа в Україні та принципи її здійснення
7. Державна політика у сфері митної справи.
8. Митна служба України. Система митних органів
9. Служба в митних органах України.
10. Загальні положення про митний контроль. Організація митного контролю.
11. Форми митного контролю.
12. Зона митного контролю.
13. Заходи офіційного контролю.
14. Перевезення, зберігання і розпорядження товарами, що знаходяться під митним контролем.
15. Звільнення від митного контролю.
16. Система управління ризиками.
17. Класифікація митних режимів. Вибір та зміна митного режиму.
18. Митний режим імпорту.
19. Митний режим реімпорту.
20. Митний режим експорту.
21. Митний режим реекспорту.
22. Митний режим транзиту товарів.
23. Митний режим тимчасового ввезення товарів.
24. Митний режим тимчасового вивезення товарів.
25. Митний режим митного складу.
26. Митний режим безмитної торгівлі.
27. Митний режим вільної митної зони.
28. Митний режим переробки на митній території.
29. Митний режим переробки за межами митної території.
30. Митний режим знищення або руйнування.
31. Митний режим відмови на користь держави.

32. Загальні принципи переміщення і пропуску товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

33. Засоби і способи переміщення товарів. Заборона та обмеження щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України.

34. Пункти пропуску через державний кордон.

35. Митні формальності на транспорті.

36. Ввезення на митну територію України громадянами харчових продуктів.

37. Заборони та обмеження на ввезення (вивезення) товарів і транспортних засобів комерційного призначення.

38. Митні формальності.

39. Нетарифне регулювання.

40. Переміщення особистих речей громадян.

41. Пропуск та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України дипломатичними представництвами іноземних держав в Україні.

42. Переміщення через митний кордон України дипломатичної пошти та консульської валізи.

43. Види діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється митними органами.

44. Митна статистика.

45. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

46. Переміщення товарів через митний кордон України в міжнародних поштових відправленнях.

47. Ввезення і вивезення культурних цінностей через митний кордон України.

48. Переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України.

49. Пропуск та оподаткування товарів, що вивозяться (пересилаються) громадянами за межі митної території України.

50. Пропуск та оподаткування товарів, які ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України.

51. Ввезення на митну територію України громадянами алкогольних напоїв та тютюнових виробів.

52. Особливості переміщення через митний кордон товарів, що містять об'єкти права інтелектуальної власності .

53. Заходи гарантування доставки товарів, що перебувають під митним контролем.

54. Державний експортний контроль.

55. Митне оформлення. Порядок митного оформлення.

56. Декларування товарів. Форми і місце декларування.

57. Декларанти.

58. Митна брокерська діяльність.

59. Правові основи митно-тарифного регулювання.

60. Мито та його види. Види ставок мита.

61. Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів.

62. Країна походження товарів.

63. Звільнення від оподаткування митом. Тарифні пільги (тарифні преференції).

64. Види діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється митними органами.

65. Авторизований економічний оператор.

66. Нетарифне регулювання переміщення товарів через митний кордон.

67. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил.

68. Види порушень митних правил і відповідальність за них.

69. Загальні правила накладення адміністративних стягнень.

70. Провадження у справах про порушення митних правил.

71. Органи, уповноважені розглядати справи про порушення митних правил. Місце та строки розгляду справи про порушення митних правил.

72. Оскарження постанов у справах про порушення митних правил.

73. Виконання постанови про накладення адміністративних стягнень за порушення митних правил.

74. Компромід у справі про порушення митних правил.

75. Оскарження неправомірних дій митних органів України та їх службових осіб.

ЗМІСТ

1. Загальні рекомендації щодо самостійної підготовки до практичних занять	3
2. Загальний розрахунок годин лекцій, практичних занять та самостійної роботи	6
3. Завдання до практичних занять та самостійної роботи.....	8
4. Загальні рекомендації щодо курсових робіт.....	29
5. Теми курсових робіт та методичні рекомендації до їх виконання.....	31
6. Питання для підготовки до іспиту.....	46

Навчальне видання

Електронне видання

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЬ
ТА ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МИТНЕ ПРАВО»**

для студентів IV курсу заочної форми навчання
другого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня
галузі знань 08 «Право»
спеціалізації 081 «Право»

Укладачі: БИТЯК Юрій Прокопович,
ГАРАЦУК Володимир Михайлович,
ШУЛЬГА Марія Герасимівна,
ЗИМА Олександр Тарасович,
СОЛОВЙОВА Ольга Миколаївна,
ГЕОРГІЄВСЬКИЙ Юрій Валерійович,
БАЛАКАРСЬВА Ірина Миколаївна,
БЄЛКОВА Марина Іванівна
ШЕВЧУК Олександр Михайлович

Відповідальний за випуск *В. М. Гарацук*

Редактор *О. І. Борисенко*

Комп'ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*